

BEK nr.

Ministeriet for Grøn Trepert
Kriteriebekendtgørelsen

Bekendtgørelse om kriterier for vurdering af kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering¹⁾

I medfør af § 2, stk. 4, i lov nr. 2584 af 28. december 2021 om Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfonden fastsættes efter bemyndigelse:

Formål

§ 1. Bekendtgørelsen fastsætter regler om Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøvurdering, prioritering og indstilling af ansøgninger om tilskud til kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering omfattet af bekendtgørelsen om tilskud til kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering.

Definitioner

§ 2. I denne bekendtgørelse forstås ved:

- 1) Vandløbstypologi 2: Vandløb der har et oplandsareal større end 10 km² og op til 100 km² samt en vandløbsbredde der er større end 2 meter og op til 10 meter.
- 2) Vandløbstypologi 3: Vandløb der har et oplandsareal større end 100 km² og en vandløbsbredde større end 10 meter.
- 3) Vandløbsrestaurering: Gennemførelse af foranstaltninger til genopretning af vandområder, som er fastlagt i bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.
- 4) Vejledende referenceværdier: erfaringstal for en gennemsnitlig omkostning pr. km vandområde for mindre strækningsbaserede restaureringer, genslyngning og åbning af rørlagte

strækninger, gennemsnitlig stykpris for sandfang og okkerrensingsanlæg, samt gennemsnitlig pris pr. km opstrøms strækning for fjernelse af fysiske spærringer.

Typer af foranstaltninger

§ 3. Vandløbsrestaurering efter denne bekendtgørelse omfatter følgende foranstaltninger:

- 1) Mindre strækningsbaserede restaureringer.
- 2) Genslyngning.
- 3) Åbning af rørlagte strækninger.
- 4) Fjernelse af fysiske spærringer.
- 5) Etablering af sandfang.
- 6) Etablering af okkerrensingsanlæg.

Stk. 2. Det fremgår af bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter eller MiljøGIS (MiljøGIS for vandområdeplaner 2021-2027 efter genbesøget) hvilke foranstaltninger, der er udpeget for de fastlagte vandområder.

§ 4. En ansøgning om tilskud til forundersøgelse eller gennemførelse af et projekt, skal indeholde alle fastlagte foranstaltninger, jf. § 3, for vandområdet, jf. dog stk. 3.

Stk. 2. Der kan søges om tilskud til ét eller flere vandområder pr. ansøgning, dog maksimalt 5 vandområder.

Stk. 3. Et vandområde kan opdeles i følgende tilfælde:

- 1) Vandområdet dækker en samlet vandløbsstrækning på mere end 10 km.
- 2) Vandområdet strækker sig over flere kommuner.
- 3) Der er fastlagt en foranstaltning om fjernelse af flere fysiske spærringer, f.eks. ved dambrug, vandkraftværker eller vandmøller, for vandområdet.

- 4) Vandområdet indeholder foranstaltninger i form af restaurering af ådale, etablering af dobbeltprofil eller etablering af miniådale i kombination med andre foranstaltninger.

Referenceværdier for kommunale projekter om vandløbsrestaurering

§ 5. Vejledende referenceværdier fremgår af bilag 1 og anvendes til beregning af et maksimalt tilskudsbeløb pr. forundersøgelse, jf. § 6, stk. 1, nr. 3, og pr. gennemførelse, jf. § 7, stk. 1, nr. 4.

Stk. 2. Ved ansøgning om tilskud til forundersøgelser eller gennemførelser af et projekt kan der maksimalt opnås tilskud på 1,5 gang den vejledende referenceværdi, jf. dog § 6, stk. 2 og § 7, stk. 2.

Stk. 3. Overstiger det ansøgte tilskudsbeløb 1,5 gange den vejledende referenceværdi, kan Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø nedjustere tilsagnsbeløbet ved indstilling af tilsagn, såfremt projektet i øvrigt lever op til kriterierne i §§ 6 og 7, jf. dog § 6, stk. 2, og § 7, stk. 2.

Stk. 4. Ved ansøgning om tilskud til forundersøgelse eller gennemførelse af et projekt om sandfang bliver det maksimale tilskudsbeløb beregnet på baggrund af den vejledende referenceværdi for maksimalt 2 sandfang.

Stk. 5. Ved ansøgning om tilskud til forundersøgelse eller gennemførelse af et projekt om okkerrensingsanlæg bliver det maksimale tilskudsbeløb beregnet på baggrund af den vejledende referenceværdi for maksimalt 1 okkerrensingsanlæg.

Vurdering og prioritering af kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering

§ 6. Ved Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøes vurdering af ansøgninger om tilskud til forundersøgelse af kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering gælder følgende kriterier:

- 1) Ansøgningen vedrører vandløbsrestaureringer inden for et vandområde, fastlagt i bekendtgørelsen om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.
- 2) Ansøgningen vedrører vandløbsrestaureringer i enten vandløbstypologi 2 eller 3.

3) Det ansøgte tilskudsbeløb udgør maksimalt 1,5 gange den vejledende referenceværdi, jf. dog § 5, stk. 3 og § 6, stk. 2.

4) Forundersøgelsen skal gøre det muligt at vurdere, om en gennemførelse af projektet vil opfylde de i nævnte kriterier i § 7.

5) Forundersøgelsen skal indeholde en oversigt over, hvilke regler gennemførelse af projektet er omfattet af og en vurdering af muligheden for at opnå de nødvendige myndighedstilladelser.

Stk. 2. En forundersøgelse af et projekt vedrørende vandløbsrestaurering med et ansøgt beløb på mere end 1,5 gange den vejledende referenceværdi kan efter en konkret vurdering anses som tilskudsberettiget i følgende tilfælde:

1) Det projekt, der forundersøges, vedrører fjernelse af fysiske spærringer ved et dambrug, som nedlægges efter frivillig aftale mellem kommunen og dambruget, og hvor kommunen tidligere har fået tilsagn om tilskud efter en statslig tilskudsordning til opkøb af retten til opstemning af vandløbet.

2) En gennemførelse af det projekt, der forundersøges, vil have betydelig effekt i forhold til formålet med vandløbsrestaureringen, jf. § 1 i bekendtgørelsen om tilskud til kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering.

§ 7. Ved Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøes vurdering af ansøgninger om tilskud til gennemførelse af kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering gælder følgende kriterier:

1) Projektet vedrører vandløbsrestaureringer inden for et vandområde fastlagt i bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

2) Ansøgningen vedrører vandløbsrestaureringer i enten vandløbstypologi 2 eller 3.

3) Projektet bidrager tilstrækkeligt til opfyldelse af formålet, jf. § 1 i bekendtgørelsen om tilskud til kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering.

- 4) Det ansøgte tilskudsbeløb udgør maksimalt 1,5 gange den vejledende referenceværdi, jf. dog § 5, stk. 3, og § 7, stk. 2.
- 5) Ved mindre strækingsbaserede restaureringer, som omfatter udlægning af groft materiale og udskiftning af bundmateriale, skal materialet bestå af naturligt bundsubstrat som grus, sten og dødt ved.
- 6) Ved mindre strækingsbaserede restaureringer, som omfatter hævning af vandløbsbunden uden genslyngning, skal bunden hæves, således at vandløbsbunden ligger tættere på terræn. Stk. 1, nr. 5, finder tilsvarende anvendelse.
- 7) Ved åbning af rørlagte strækninger med hævning af bund og udlægning af groft materiale eller med hævning af bund og genslyngning må brinkanlæg ikke være stejlere end 1:1,5. Faldet på strækningen skal være mindst 1 ‰ og højst 10 ‰. Stk. 1, nr. 5, 6 og 10, finder tilsvarende anvendelse.
- 8) Ved åbning af rørlagte strækninger uden hverken hævning af bund eller genslyngning, men med udlægning af groft materiale, må brinkanlæg ikke være stejlere end 1:1,5. Faldet på strækningen skal være mindst 1 ‰ og højst 10 ‰. Stk. 1, nr. 5, finder tilsvarende anvendelse.
- 9) Ved mindre strækingsbaserede restaureringer, som omfatter plantning af træer langs vandløb, skal træerne plantes under kronekanten på brinken. Træerne skal være hjemmehørende, løvfældende arter, og minimum 80 procent skal udgøre rødæl. Træerne skal plantes i grupper.
- 10) Ved genslyngning skal vandløbet lægges tilbage til det forløb og den profil, det havde før udretning af vandløbet, eller til et tilsvarende naturligt forløb. Faldet på vandløbet skal være mindst 1 ‰ og højst 10 ‰ og brinkanlæg må ikke være stejlere end 1:1,5. Stk. 1, nr. 5, finder tilsvarende anvendelse.
- 11) Ved fjernelse af fysiske spærringer må faldet ikke overstige 10 ‰, og brinkanlæg må ikke være stejlere end 1:1,5. Ved gennemførelse af omløbsstryg dimensioneres stryget således, at der

opretholdes mindst 50 % af medianminimumsvandføringen i stryget samtidig med, at der ikke må fjernes mere end 50 % af medianminimumsvandføringen fra stryget. Stk. 1, nr. 5, finder tilsvarende anvendelse.

12) Ved gennemførelse af sandfang skal størrelsen af sandfanget være tilpasset maksimalvandføringen i vandløbet.

13) Ved gennemførelse af okkerrensingsanlæg skal anlægget dimensioneres således, at opholdstiden vil være mindst 10 timer ved middelvandføring.

Stk. 2. Et ansøgt beløb på mere end 1,5 gange den vejledende referenceværdi kan efter en konkret vurdering anses som tilskudsberettiget i følgende tilfælde:

1) Projektet omfatter fjernelse af en spærring ved et dambrug, som nedlægges efter frivillig aftale mellem kommunen og dambruget, og hvor kommunen tidligere har fået tilsagn om tilskud efter en statslig tilskudsordning til opkøb af retten til opstemning af vandløbet.

2) En gennemførelse af projektet vil have betydelig effekt i forhold til formålet med vandløbsrestaureringen, jf. § 1 i bekendtgørelsen om tilskud til kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering.

Stk. 3. Kriterierne i stk. 1, nr. 7, 8, 10 og 11, 1. pkt., kan fraviges under henvisning til konkrete naturmæssige, landskabelige, bygningsmæssige eller kulturhistoriske forhold samt væsentlig infrastruktur.

Stk. 4. Kriterier i stk. 1, nr. 11, 2. pkt., kan i særlige tilfælde fraviges for vandløb med naturlig stor variation i vandføringer over året, når styrelsen vurderer, at det er forsvarligt i forhold til at sikre kontinuiteten i det pågældende vandløb, og hvis projektet fortsat sikrer varetagelsen af formålet, jf. § 1 i bekendtgørelse om tilskud til kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering.

§ 8. Ansøgninger prioriteres ud fra tidspunktet for, hvornår de er fuldt oplyste.

Indstilling af kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering

§ 9. På baggrund af en vurdering af ansøgningerne, jf. §§ 6 og 7, og efter prioritering i henhold til § 8, sender Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø en indstilling til Styrelsen for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri med henblik på, at Styrelsen for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri træffer afgørelse efter bekendtgørelse om tilskud til kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering.

Stk. 2. Styrelsen afgiver indstilling om afslag til Styrelsen for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, såfremt:

- 1) Ansøgningen ikke overholder reglerne i § 4.
- 2) Ansøgningen ikke er tilstrækkeligt oplyst.
- 3) Ansøgningen ikke lever op til kriterierne i §§ 6 eller 7.
- 4) De bevillingsmæssige rammer er opbrugt.

§ 10. På baggrund af en vurdering af ansøgninger om ændring af forundersøgelse eller gennemførelser af projekter, jf. §§ 6 og 7, afgiver Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø indstilling til Styrelsen for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri om ændringen.

§ 11. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. juli 2026.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 1116 af 28. august 2023 om kriterier for vurdering af kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering ophæves.

Bilag 1

Vejledende referenceværdier

Tabeller med vejledende referenceværdier for foranstaltninger

Vejledende referenceværdier for projekter uden detailprojektering , kr./km vandområde F: Forundersøgelse G: Gennemførsel		
Foranstaltninger	Vandløbstypologi	
	Type 2 vandløb Større end 2 og op til 10 meters bredde	Type 3 vandløb Mere end 10 meters bredde
Mindre strækningsbaserede restaureringer	F: 16.800 kr./km G: 84.000 kr./km	F: 25.760 kr./km G: 206.080 kr./km
Genslyngning Åbning af rørlagte strækninger	F: 34.272 kr./km G: 274.176 kr./km	F: 34.272 kr./km G: 274.176 kr./km
Mindre strækningsbaserede restaurering i kombination med genslyngning og/eller åbning af rørlagte strækninger	F: 28.560 kr./km G: 228.480 kr./km	F: 28.560 kr./km G: 228.480 kr./km

Vejledende referenceværdier for projekter inklusive detailprojektering , kr./km vandområde F: Forundersøgelse G: Gennemførsel		
Foranstaltninger	Vandløbstypologi	
	Type 2 vandløb Større end 2 og op til 10 meters bredde	Type 3 vandløb Mere end 10 meters bredde
Mindre strækningsbaserede restaureringer	F: 28.000 kr./km G: 95.200 kr./km	F: 51.520 kr./km G: 231.840 kr./km
Genslyngning, åbning af rørlagte strækninger	F: 68.544 kr./km G: 308.448 kr./km	F: 68.544 kr./km G: 308.448 kr./km
Mindre strækningsbaserede restaurering i kombination med genslyngning og/eller åbning af rørlagte strækninger	F: 57.120 kr./km G: 257.040 kr./km	F: 57.120 kr./km G: 257.040 kr./km

Tabeller med vejledende referenceværdier for foranstaltninger

Vejledende referenceværdier for punktbaserede restaureringer uden detailprojektering , kr./stykk eller kr./km opstrøms strækning. F: Forundersøgelse G: Gennemførsel		
Foranstaltninger	Vandløbstypologi	
	Type 2 vandløb Større end 2 og op til 10 meters bredde	Type 3 vandløb Mere end 10 meters bredde
Sandfang	F: 7.616 kr./stykk G: 60.928 kr./stykk	Ingen sandfang i type 3 vandløb
Okkerrensingsanlæg	F: 276.976 kr./stykk G: 2.215.808kr. /stykk	Ingen okkerrensingsanlæg i type 3 vandløb

Fjernelse af fysiske spærringer	F: 9.240kr. /km opstrømsstrækning G: 46.200 kr./km opstrømsstrækning
Vejledende referenceværdier for punktbaseerede restaureringer inklusiv detailprojektering , kr./stykk eller kr./km opstrøms strækning. F: Forundersøgelse G: Gennemførelse	
Foranstaltninger	Vandløbstypologi
	Type 2 vandløb Større end 2 og op 10 meters bredde
	Type 3 vandløb Mere end 10 meters bredde
Sandfang	F: 15.232 kr./stykk G: 68.544 kr./stykk
Okkerrensingsanlæg	F: 553.952 kr./stykk G: 2.492.784 kr./stykk
Fjernelse af fysiske spærringer	F: 15.400 kr./km opstrømsstrækning G: 52.360 kr./km opstrømsstrækning

Officielle noter

¹¹ I bekendtgørelsen er der medtaget visse bestemmelser fra Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1139 af 7. juli 2021 om oprettelse af Den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond og om ændring af forordning (EU) 2017/1004, EU-Tidende 2021, nr. L 247, side 1, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1060 af 24. juni 2021 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond Plus, Samhørighedsfonden, Fonden for Retfærdig Omstilling og Den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond og om finansielle regler for nævnte fonde og for Asyl-, Migrations- og Integrationsfonden, Fonden for Intern Sikkerhed og instrumentet for finansiell støtte til grænseforvaltning og visumpolitik, EU-Tidende, nr. L 231, side 159. Ifølge artikel 288 i EUF-Traktaten gælder en forordning umiddelbart i hver medlemsstat. Gengivelsen af disse bestemmelser i bekendtgørelsen er således udelukkende begrundet i praktiske hensyn og berører ikke forordningernes umiddelbare gyldighed i Danmark.